

De episode over Bartimeüs sluit direct aan op het evangelie van vorige week, waar Jacobus en Johannes bij Jezus kwamen vragen om de beste plaatsen in zijn glorie. Met minder namen ze geen genoeg. Dat leidde tot commotie bij de andere leerlingen. U herinnert zich het verhaal.

Vandaag ontmoeten we een blinde bedelaar, met naam en toenaam genoemd, Bartimeüs, die ook een vraag heeft aan Jezus. Juist als de leerlingen heeft ook die blinde een verlangen, hoe kan het ook anders. En wanneer hij tenslotte voor Jezus staat, dan klinkt juist als vorige week de vraag: "wat wilt ge dat ik voor u doe?"

Maar voor het zover is, moet de blinde Bartimeüs heel wat hordes nemen. Hij zit naast de weg en het vergt heel wat inspanning en volharding om bij Jezus te komen. Hij kan niet mee in de grote stroom, want daarvoor mist hij de ogen. Een mens in de marge, een marginale figuur, en de omstanders, leerlingen inclusief, zo lijkt het, zien hem niet staan of zitten. Voor hen telt hij niet mee, hij dient zijn mond te houden. En dat wordt hem dan ook zonder veel omhaal van woorden duidelijk gemaakt. Geen blijk van meeleven, geen gebaar of woord van compassie, maar een afwijzing. Hij wordt gewoonweg niet als mens gezien. Als je het hebt over blinden in dit verhaal, liggen de kaarten misschien heel anders dan op het eerste oog lijkt.

Bartimeüs is niet in tel. Zo mogen de omstanders dan wel denken, hij zelf heeft in zijn blindheid een heel andere kijk. De afwijzing van de leerlingen en heel die menigte rond Jezus brengt hem niet van zijn stuk. Zijn gemis en zijn verlangen wijzen hem de weg. Ja, zij doen hem zien. Hij mag dan stekeblind zijn, zijn innerlijk oog ziet veel scherper dan dat van de omstanders. Hij wordt niet van de wijs gebracht door allerlei uiterlijk vertoon en valse glitter. En Markus brengt dat haarscherp in beeld.

Bartimeüs mag dan niet zien, horen doet hij des te beter. Zittend te midden van al die drukte hoort hij dat Jezus de Nazarener voorbij trekt. En nu moeten wij onze oren spitsen, want er gebeurt iets bijzonders. Al dat volk heeft het over de buitenkant, over Jezus uit Nazareth, een dorp ergens in het Noorden. Meer hebben ze over hem niet te zeggen. Maar dan begint Bartimeüs opeens te roepen en uit zijn mond klinkt een heel andere benaming: "Jezus, zoon van David". Hij is de enige in het Markus' evangelie die die titel gebruikt en hij loopt daarmee vooruit op wat in het volgend hoofdstuk komen gaat.¹ Bartimeüs blijkt meer te zien dan wie ook hier in Jericho. Hij ziet niet de buitenkant, hij ziet de binnenkant. Hij ziet wat ogenschijnlijk niet te zien is. Hij gelooft, zoals Jezus zelf hem zal zeggen. De mens die hier voorbijgaat, is niet zo maar Jezus uit Nazareth, hij is de zoon van David, die koninklijke gestalte, die van Godswege gekomen is, niet om te heersen, maar om te dienen, om mensen aan te zien met de blik van Gods ontferming en op te richten. Want daarom vraagt

¹ In Mc. 11, 10 is het de menigte die juist als Bartimeüs roepen zal: "Hosanna! Gezegend Hij, die komt in de naam des Heren, gezegend het komende rijk van onze vader David".

Bartimeüs. Hij vraagt niet om goud of zilver, of om een ereplaats, hij vraagt om te worden aangezien. "Jezus, zoon van David, heb medelijden met mij", "eleison me". Die woorden zijn niet meer weg te denken uit de geschiedenis van onze kerk. De eeuwen door, geslacht op geslacht hebben mensen er zich aan vastgeklampt en er hun verlangen en hoop in uitgesproken.

Maar die roepende Bartimeüs wordt op zijn nummer gezet. Hij moet zwijgen. En in plaats van deze mens op te pakken en bij Jezus te brengen, drukken ze hem nog dieper in het stof. Maar hij laat zich niet weerhouden, hij weet dat hij bij Jezus niet tot dovenmansoren spreekt en hij schreeuwt nog luider: "Jezus, zoon van David, heb medelijden met mij".

En dan zien we de houding van de omstanders ineens veranderen door een woord van Jezus. Jezus gaat hier niet als zo vaak in het evangelie op de zieke of gebrekkige toe, nee, hij mobiliseert de omstanders die tot nu toe zo weinig evangelisch optreden. "Roep hem eens hier", en als bij toverslag verandert hun gedrag. Zagen ze hem zojuist niet zitten of staan, nu keren ze zich naar hem toe en klinken er woorden die alleen Jezus gebruikt in het evangelie. De omstanders worden met andere woorden door Jezus tot navolging aangezet. "Houd goede moed" en vervolgens "sta op", woorden waarmee Jezus mensen gewoonlijk op de been helpt.

En dan staat Bartimeüs ineens voor Jezus. "wat wilt gij dat ik voor u doe?", klinkt het uit Jezus' mond. En Bartimeüs vraagt niet om eer en aanzien, hij vraagt om te mogen zien, om de weg met Jezus te kunnen gaan.

Bartimeüs, broeders en zusters, heeft een heldere blik, hij ziet van binnen uit. Ereplaatsen waar leerlingen van dromen, doen er niet toe. Wat het leven glans en kleur geeft, is dat je wordt aangezien, dat je door God gezien wordt en dat wij geroepen zijn om aan anderen niet voorbij te zien, maar hen met de blik van Gods barmhartigheid een plaats te gunnen en te geven in het leven, hen te bemoedigen en te dragen op de soms moeitevolle gang van een menselijk bestaan.

Dat te zien, dat te ontdekken is soms een lange weg van innerlijke bekering. Jacobus en Johannes weten er van mee te praten, terwijl die marginale Bartimeüs zich bij Jezus aansluit om hem te vergezellen op zijn tocht naar Jerusalem, de stad van de grote Koning. Aan ons de vraag of de spiegel die ons vandaag wordt voorgehouden, voldoende is om ons met Bartimeüs tot zienden te maken om de weg met Jezus te gaan. AMEN.